

Warszawa, dnia 6 listopada 2012 r.

Grupa Posłów
na Sejm RP
Klubu Poselskiego
„Ruch Palikota”

**Szanowna Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej
Polskiej**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. oraz na podstawie art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy o :

– o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw

Na podstawie art. 34 ust. 1 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy posła Artura Dębskiego .

projekt

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw

Art. 1. W ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. z 1998 nr 21 poz. 94 z późn. zm.) art. 92 otrzymuje brzmienie:

„Art. 92. Za czas niezdolności pracownika do pracy wskutek:

- 1) choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną,
 - 2) wypadku w drodze do pracy lub z pracy albo choroby przypadającej w czasie ciąży,
 - 3) poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz poddania się zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów,
- pracownikowi przysługuje zasiłek na zasadach określonych w odrębnych przepisach.”

Art. 2. W ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2010 nr 77 poz. 512 z późn. zm.) w art. 12 uchyla się ust. 1.

Art. 3. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. 1998 Nr 162 poz. 1118, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 7 w pkt 1 uchyla się lit. a.

2) w art. 87 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Zasady, o której mowa w ust. 3, nie stosuje się, jeżeli zmniejszenie podstawy wymiaru składek poniżej minimalnego wynagrodzenia nastąpiło na skutek pobierania zasiłków i świadczenia rehabilitacyjnego z ubezpieczenia chorobowego lub z ubezpieczenia wypadkowego. Zasady tej nie stosuje się również, jeżeli podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowiła kwota zasiłku stałego z pomocy społecznej lub świadczenia pielęgnacyjnego określonego w przepisach o świadczeniach rodzinnych, oraz do: pracowników, o których mowa w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 157, poz. 1314), żołnierzy niezawodowych w służbie czynnej, ubezpieczonych odbywających służbę zastępczą, a także pozostających w służbie kandydackiej funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu i Państwowej Straży Pożarnej.”.

3) w art. 100 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jeżeli ubezpieczony pobiera zasiłek chorobowy lub świadczenie rehabilitacyjne, prawo do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy lub renty szkoleniowej powstaje z dniem zaprzestania pobierania tego zasiłku, świadczenia lub wynagrodzenia.”

4) w art. 104 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Za przychód, o którym mowa w ust. 1, uważa się również kwoty pobranych zasiłków: chorobowego, macierzyńskiego i opiekuńczego oraz kwoty świadczenia rehabilitacyjnego i wyrównawczego, zasiłku wyrównawczego i dodatku wyrównawczego.”

Art. 4. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. 1998 Nr 137 poz. 887, z późn. zm.) w art. 41 ust. 3 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) informacje o wypłaconych zasiłkach oraz o zasiłkach finansowanych z budżetu państwa;”

Art. 5. Do spraw wniesionych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustaw o których mowa w art. 1, art. 2., art. 3 i art. 4, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

U Z A S A D N I E N I E

1. Cele projektu.

Celem niniejszego projektu jest zmniejszenie wysokich kosztów pracy ponoszonych przez pracodawców poprzez zniesienie jednego z zasadniczych obowiązków je generujących, a mianowicie konieczności wynagradzania pracownika w pierwszych tygodniach jego nieobecności w pracy spowodowanej chorobą. Proponowana nowelizacja ma za zadanie likwidację tzw. wynagrodzenia chorobowego i wprowadzenie zasady, iż koszty choroby pracownika od początku i w całości finansowane są z systemu ubezpieczeń społecznych. Istniejące już dzisiaj w oparciu o ten system świadczenie tj. zasiłek chorobowy, będzie odtąd przysługiwał pracownikom od pierwszego dnia nieobecności z powodu choroby, a nie tak jak ma to miejsce obecnie – od dnia 34. Zadaniem niniejszego projektu jest także zwiększenie nacisku na skuteczniejszą kontrolę prawidłowości wykorzystania zwolnień lekarskich.

2. Rzeczywisty stan w dziedzinie stanowiącej przedmiot regulacji.

Zgodnie z art. 92 § 1 Kodeksu pracy, w przypadku niezdolności pracownika do pracy wskutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną, pracodawca ma obowiązek wypłacania mu wynagrodzenia za czas tej niezdolności do pracy przez pierwsze 33 (lub 14, jeśli pracownik ukończył 50 rok życia) dni w ciągu roku kalendarzowego tak powstałej nieobecności. Dopiero po upływie tego okresu, czyli począwszy od 34. (lub 15.) dnia niezdolności do pracy spowodowanej chorobą, pracownikowi przysługuje zasiłek chorobowy, którego płatnikiem jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W

tak skonstruowanym systemie, co nietrudno zauważyć, znaczący ciężar finansowania chorób pracowniczych spoczywa na pracodawcach. W praktyce bowiem większość pracowników nie choruje w ciągu roku dłużej niż 33 dni, a choroby przewlekłe występują sporadycznie. Według danych ZUS, w 2011 r. przeciętna długość zwolnienia lekarskiego wyniosła 13,07 dnia (w 2010r. – 13,01 dnia).

Nadto, trzeba też zwrócić uwagę, iż obowiązujący stan prawny ma też innej natury mankament w zakresie w jakim różnicuje on sytuację pracowników przed i po ukończeniu 50 roku życia. Otóż, w tej części wywołuje on wątpliwości co do zgodności z Konstytucją, jako przejaw naruszenia zasady równości poprzez faworyzowanie tych, którzy 50 rok życia ukończyli. Jak już o tym wspomiano, zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 92 Kodeksu pracy, pracodawcy zatrudniający osoby po 50 roku życia płacą za ich absencję przez okres 14 dni, natomiast w stosunku do pozostałych pracowników obowiązek ten trwa aż przez 33 dni.

3. Różnica pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym.

Projekt więc zakłada, że zamiast wynagrodzenia chorobowego, pracownikowi będzie przysługiwał w tej samej wysokości zasiłek chorobowy wypłacany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych już od pierwszego dnia niezdolności do pracy, a nie jak obecnie dopiero po 33 (lub 14) jej dniu. Tym samym pracodawca zostanie zwolniony z jednego z istotnych finansowych obciążeń związanych z zatrudnieniem, a pracownik będzie miał zagwarantowane bezpieczeństwo socjalne. W tym celu dokonuje się zmiany art. 92 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy, w którym zawarta jest norma stanowiąca, iż przez pewien okres choroby pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia.

Nowelizacje pozostałych ustaw, tj. ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych są niezbędne z uwagi na w/w zmianę w Kodeksie Pracy i są jej prostą konsekwencją. Służą wyeliminowaniu z treści tych ustaw, a co za tym idzie, z porządku prawnego, pojęcia *wynagrodzenia z*

tytułu niezdolności do pracy. Odtąd przepisy się w nich znajdujące nie będą już odwoływać się do przedmiotowego przepisu Kodeksu pracy.

4. Przewidywane skutki prawne, gospodarcze i społeczne projektu.

Obowiązująca obecnie w przedmiotowym zakresie regulacja stanowi nieuzasadnione przerzucenie przez państwo na pracodawców kosztów zapewnienia gwarancji socjalnej na wypadek choroby pracownika przez okres, w którym z reguły ustaje przyczyna niezdolności do pracy. Wprowadzona projektem zmiana zaś znacząco zmniejszy istniejące koszty pracy obciążające pracodawców i powinna realnie wpłynąć na możliwość zwiększania przez nich zatrudnienia. Wszelkie analizy ekonomiczne wskazują, iż główną przyczyną wysokiego poziomu bezrobocia w Polsce są wysokie koszty pracy ponoszone przez pracodawców. Pod względem wysokości kosztów pracy nasz kraj bowiem znajduje się w niechlubnej czołówce państw na świecie. Szacuje się, iż do każdej złotówki, którą pracodawca wypłaca do kieszeni pracownika, ten pierwszy musi jeszcze dołożyć – na rzecz państwa – średnio 70 groszy w postaci różnych podatków i składek. Wysokie opodatkowanie pracy jest najbardziej szkodliwym z możliwych podatków, tak z gospodarczego jak i społecznego punktu widzenia. To właśnie dlatego mamy w Polsce ponad 2 miliony bezrobotnych, oraz kolejne 2 miliony emigrantów, którzy wyjechali zagranicę właśnie za pracą. To wysokie opodatkowanie pracy powoduje, że przedsiębiorców nie stać na zatrudnianie nowych pracowników. Warto podkreślić, iż w przeprowadzanych przez nas konsultacjach, wysokie koszty pracy były najczęściej wskazywaną przez przedsiębiorców barierą dla prowadzenia działalności gospodarczej. Wskazało je aż 93% respondentów. W związku z tym, działania na rzecz zwiększenia zatrudnienia w Polsce oraz stworzenia sytuacji sprzyjającej rozwojowi przedsiębiorczości – a są to przecież cele nadrzędne – należy rozpocząć od obniżenia tych wydatków ponoszonych przez pracodawców.

Dlatego tak ważna jest proponowana przez nas zmiana. Wprowadzona projektem zmiana zmniejszy koszty pracy obciążające pracodawców i realnie wpłynie na możliwość zwiększania przez nich zatrudnienia. Dzięki temu dojdzie do zwiększenia popytu na pracę, a tym samym do zmniejszenia poziomu bezrobocia w Polsce.

Projekt ten przyczyni się także do lepszej kontroli prawidłowości wykorzystania zwolnień lekarskich i ograniczania istniejących w tym zakresie

nadużyć dokonywanych przez pracowników. Odtąd ZUS będzie szybciej poinformowany o chorobie pracownika i bardziej zainteresowany w kontrolowaniu jego absencji, gdyż już od pierwszego dnia jego nieobecności będzie ponosił tego koszty. Zwrócić bowiem trzeba uwagę, że prawo do kontroli prawidłowego wykorzystania zwolnienia lekarskiego przysługuje wprawdzie pracodawcom – płatnikom składek ale tylko tym, którzy zatrudniają powyżej 20 pracowników. Osobną kwestią są jeszcze rzeczywiste możliwości przeprowadzenia takiej kontroli, którymi ZUS z pewnością dysponuje, w odróżnieniu od pracodawców, spośród których zdolność do przeprowadzania kontroli absencji pracowników mają tylko duże zakłady pracy.

Jednocześnie niniejszy projekt nie powoduje żadnych negatywnych skutków społecznych i ekonomicznych.

5. Przewidywane skutki finansowe projektu.

Projekt pociąga za sobą skutki finansowe dla budżetu państwa. Są one jednak trudne do oszacowania. Powstały skutek wprowadzonych zmian niedobór środków w kasie ZUSu musi wprawdzie zostać pokryty dotacją ze Skarbu Państwa, jednak niewątpliwy wzrost zatrudnienia winien zniwelować tak powstałe wydatki budżetowe.

6. Zgodność regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Projekt niniejszy nie jest objęty Prawem Unii Europejskiej.